

Goldgruber Sámuelné (szül. Klein Amália)

Ez a kép az apai nagymamám, Goldgruber Sámuelnét ábrázolja.

Az apai nagyapám Klein Amáliát vette feleségül 1867-ben, ő volt az én apai nagymamám. A nagymamám is Pakson született 1846-ban, és Pálfán halt meg 1918 körül. Esküvőjük még Pakson volt. Mindketten Pakson laktak, később kerültek Pálfára. Annak ellenére, hogy Pakson jelentős ortodox közösség élt, a pálfai nagymama szintén neológ volt, akárcsak nagyapám. A nagymama nem hordott parókát, kontyban hordta a haját, és kendővel bekötötte, amikor imádkoztak például. A pálfai nagyszülők magyarul beszéltek, de tudtak németül is. A nagymama szigorúan háztartásbeli

volt, időnként a kocsmában és a mészárszékben segítkezett a nagypapának. Hat gyereke volt, akik mellett nem igazán volt ideje a háztartáson kívüli munkára. Mikor a férje meghalt, ő vette át fiaival a mészárszék irányítását, és így aktívan bekapcsolódott, a mészárszék munkájába. Otthon kóser háztartást vezetett. Ez azt jelentette, hogy nem ettek disznóhúst, sakternél vágatták a baromfit és általában a húsokat. Nem keverték a zsírost a tejjel. Cselédlányt is tartottak, mert szombaton nem gyújtottak lámpát. Mindig volt olyan falubeli lány, aki segített nekik. Ez nem a klasszikus értelemben vett cselédkezés volt, mint ami pl. Budapesten volt divat a második világháborút megelőzően. Nem aludtak például ott a háznál, hanem aki éppen ráért a faluból, és már ismerték, az jött segíteni. Abból nem volt gond, hogy kóser háztartást kellett vezetni, megtanulták azt a parasztlányok. Az ünnepeket mindig megtartották. A szombatot például, amikor nem gyújtottak lámpát. A sátoros ünnepeket is ünnepelték, ilyenkor csináltak sátrat az udvaron. A nagypapa és a fiai építették fel a sátrat. Háziáldás is volt a bejárati ajtófélfán. Nálunk is volt Pesten a háború előtt, amikor én gyerek voltam.